

MALÅ KOMMUN
MÁLÁGEN KOMMUVDNA
Samisk förvaltning

Datum
2021-03-24

Handläggare
Lii Kroik

Remissyttrande dnr Ku2020/01895
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken (Ku2020/01895)

Málage kommuvdna har tillhört det samiska förvaltningsområdet sedan reformen infördes 2010 och arbetat med frågorna om det samiska språket utifrån gällande lagstiftning. Malå kommun ligger i ett umesamiskt område och Malå samebyns året-runt-marker. Malå sameby är den sydligaste skogssameby i Sverige. Genom lagstiftningar som startade 1886 och fler lagar efter den har förutsättningarna för den skogssamiska befolkningen varit svår. Det beror på att skogssamer skulle försvenskas och fråntogs rättigheter. Om man tittar på Malå kommun så är halva befolkningen i kommunen av samisk börd. Det är viktigt att umesamiska bli en naturlig del i Malå kommun. I Malå kommun finns det inflyttade samer från andra samiska språkområden. Alla har genom nuvarande lagstiftning samma rätt till barnomsorg, äldreomsorg, modersmålsundervisning och offentlig service på sitt eget språk. Det finns behov av stora insatser från staten genom lagstiftning för att kommunen ska kunna arbeta effektivt med revitalisering av samiska språken.

Sammanfattning

Vi instämmer i syftet till handlingsprogrammet som är att stärka de samiska språken och förbättra språkutvecklingen. Vi anser att förslagen skulle stärka befolkningen i Malå kommun på många sätt. Malå kommun har synpunkter på förslagen som finns i utredningen.

Avsnitt 3.2 Införa en skyldighet för kommuner inom förvaltningsområdet är att erbjuda det barn vars vårdnadshavare begär det plats i förskola som bedrivs på samiska inom fyra månader från att vårdnadshavaren anmält önskemål. (Förslag i enlighet med SOU 2017:60).

Kommentar: Det är ett rimligt förslag utifrån Malås kommun som är en liten kommun och det ger möjlighet till att rekrytera personal som är samisktalande. Det grundar sig på att det finns 5 olika samiska språk. I Malå kommun arbetar man för en samisk profil på hela förskolan men en avdelning som kommer att vara mer inriktad på umesamiska. Det beror på att Malå kommun ligger i umesamiskt område och anses som grunden till samisk förskola.

Avsnitt 3.3 Införa samiska som eget ämne i grundskolan, införa en bunden timplan med minst tre timmar samiska i veckan, samt använda befintliga kursplaner i samiska för hela grundskolan. (Förslag i enlighet med SOU 2017:91). Skolverket får i uppdrag att ta fram bedömningsstöd i ämnet samiska. (Förslag i enlighet med SOU 2017:91).

Kommentar: Det är viktigt att samiska ska finnas som eget ämnen i grundskolan. I en undersökning har det framkommit att elever som har läst samiska i låg- och mellanstadiet slutar läsa hemspråk i högstadiet på grund av att elever har fått läst sitt hemspråk utanför skoltiden. Det har resulterat att barnen känner sig utanför och samtidigt har det blivit för långa skoldagar. Inom grundskolan finns det stor okunskap hos pedagoger om de samiska språken och kulturen vilket påverkar de samiska barnen negativt. Alla ska känna sig hemma i skolan + barnens eget språk är väl för de allra flesta samiska barn i vår kommun svenska. Det bör införas redan från första klass i grundskolan om samisk kultur, kunskaper om Europas enda urbefolkning.

Avsnitt 3.4 Införa ämnet samiska i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. (Förslag i enlighet med SOU 2017:91). Införa meritpoäng vid studier i ämnet samiska. (Förslag i enlighet med SOU 2017:91).5 (5) Undanta högskoleförberedande gymnasieutbildningar med samisk profil från begränsning av riksrekrytering i gymnasieförordningen (2010:2039). (Förslag i enlighet med SOU 2017:91).

Kommentar: Genom att införa ämnet samiska i gymnasieskolan och gymsärskolan och införa meritpoäng vid studier i ämnet samiska påskyndar man revitaliseringen av de samiska språken. Det innebär att man stärker språket och ungdomarnas samiska identitet. Det resulterar i att vi får fler samiskatalande utbildade pedagoger som har stora kunskaper i språken och kulturen vilket saknas idag.